

PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

„V dětech jsou uloženy všechny naše vlastní velké možnosti.“

L.N Tolstoj

1. Identifikační údaje ŠD:

Kontakt na ŠD
zástupce ředitele ŠD Jitka Kvasničková
tel.: 266 316 337
e-mail: zastsd@zs-bhrabala.cz

2. Obecná charakteristika

Školní družina (ŠD) je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina realizuje výchovu, vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit v oblasti vzdělávací, odpočinkové, relaxační a zájmové činnosti. Práce školní družiny je samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

2.1 Počet oddělení

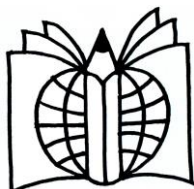
Kapacita školní družiny je 450 žáků rozdělených do 15 oddělení. Pobyt je zajištěn pro žáky 1.- 3. tříd (popř. 4. tříd).

2.2 Provoz ŠD

Ranní provoz ŠD: 6.30 – 7.40 hod. (v případě půleného vyučování do 8.45 hod.). Odpolední provoz ŠD je od 11.40 – 17.30 hod. **V době od 14.10 – 15.15 hod se děti ze ŠD nevyzvedávají (plánová činnost ŠD, pobyt venku....)**

2.3 Materiální a ekonomické podmínky

ŠD je součástí ZŠ a je umístěna ve 3 hlavních hernách a 12 dalších učebnách, které jsou vybaveny pro odpolední činnosti ŠD. Herny a učebny jsou prostorné, světlé a útulné. Je zde vytvořen koutek, který slouží především k odpočinku a relaxaci. Pro zájmovou - rukodělnou činnost jsou místnosti vybaveny stolečky a židličkami. Ve ŠD je dostatek her a hraček i dalších pomůcek pro ZČ (výtvarné, sportovní, přírodovědné). Během roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem průběžně dokupovány. K dispozici jsou interaktivní tabule nebo dataprojektory a audio technika. Výzdoba je často aktualizována podle programových bloků. Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s hrami, hračkami, sportovním náčiním a jinými pomůckami.

Pro pohybové aktivity lze využívat i tělocvičny, popř. divadelní sál a také počítačovou učebnu. Pro pobyt venku slouží školní hřiště se sportovním areálem a dětskými prolézačkami.

2.5. Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučovani o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Podmínky a bezpečnostní opatření

- za bezpečnost dětí je zodpovědná vychovatelka, které byly děti svěřeny a to po celou dobu její pracovní doby
- děti jsou vychovatelce předány učitelkou, která s nimi ukončila dopolední vyučování
- děti, které odcházejí v průběhu pobytu v ŠD na mimoškolní kroužek, musí být vyzvednuty a opět předány osobou, která kroužek vede a po celou dobu trvání kroužku za děti přebírá zodpovědnost
- předávání dětí mezi vychovatelkami probíhá na základě jmenovitého písemného seznamu předávaných dětí
- pokud dítě svévolně opustí budovu školy – ŠD, jedná se o hrubé porušení řádu ŠD a vychovatelka za něj nemá zodpovědnost

Pobyt mimo budovu školy

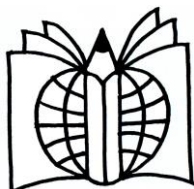
- vychovatelka smí odejít mimo budovu s maximálním počtem - 25 dětí (vycházka, divadlo, kino, výstava...).
- na začátku školního roku a před každou akcí, seznamuje vychovatelka děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě a dopravních prostředcích (zápis o provedeném poučení)
- vychovatelka sleduje děti při hrách, zajišťuje dozor nad dětmi při všech činnostech a předem (zvláště při pobytu venku) jim vymezí prostor pro volný pohyb
- děti se nesmí bez dovolení vzdálit z vymezeného prostoru

Opatření při úrazu

- vychovatelka poskytne potřebnou první pomoc
- informuje o úrazu rodiče, při závažnější situaci telefonicky informuje rodiče bezodkladně
- každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů
- o úrazech, které si vyžádaly ošetření lékaře je vychovatelkou vyplněn protokol o úrazu

2.6. Přijímání dětí do ŠD, přihlášky, poplatky

Do ŠD může být žák přihlášen na základě přihlášky, o přijetí rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do ŠD vyplní rodiče zápisní lístek, na kterém uvedou důležité informace pro

vychovatelku (rozsah docházky, způsob odchodu, telefonní číslo, adresu, zdravotní pojišťovnu, zdravotní stav - alergie). Na písemnou žádost rodičů o vyřazení může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Poplatek za ŠD činí 250,- Kč měsíčně + fond školní družiny 300,- Kč/za rok (na akce pořádané ŠD) Úhrada se provádí výhradně bezhotovostní platbou na účet školy

Platba: roční ve výši 2 500,- Kč (+ fond ŠD 300,- Kč.) musí být uhrazena do daného termínu

2.7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními potřebami úzce spolupracuje vychovatelka ŠD se školou, výchovným poradcem a rodiči, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Integrovaní žáci jsou začleňováni do organizačních jednotek a aktivit v oblasti zájmového vzdělávání.

3. ORGANIZACE ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

3.1. Provoz a skladba

ŠD je v provozu ráno od 6,30 do 7,30 hod. (v případě půleného vyučování do 8.45 hod.) a odpoledne od 11.40 hod. do 17.30 hod.

V době od 14.10 hod. – 15.15 hod. jsou žáci zaměstnáni činnostmi dle týdenního plánu každého oddělení, v případě příznivého počasí pobývají žáci mimo budovu ŠD. V tuto dobu nejsou žáci vydáváni rodičům v zájmu plynulého průběhu činností žáků jednotlivých oddělení.

Režim dne je společný pro všechny žáky, je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Organizaci činností lze v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reagovat i na neplánované situace. Důraz je kladen na odpočinkové a rekreační činnosti. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Snahou je pobývat co nejdéle čas venku. Aktivity jsou přizpůsobeny s ohledem na věk dětí.

Upozornění: ve školní družině je zakázáno používat mobilní telefony a jiná elektronická zařízení ke hrám a k dalším činnostem, které se neslučují s plánovaným programem ŠD.

3.2. Časový plán

Časový plán je připraven na 1 rok.

Ranní činnosti jsou klidné a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou. Děti přicházejí průběžně. Odpočinkové činnosti jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, zařazují se do nich pohybové aktivity a pobyt venku. Zájmové činnosti umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách či individuálně. Příprava na vyučování probíhá nenásilnou formou v průběhu celého dne formou her, vycházek, četby, besed aj. Žáci si mohou po 15.15 hodině individuálně psát domácí úkoly. Kroužky jsou realizovány v rámci činnosti školní družiny. Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů - přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd ve školní jídelně apod. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

4. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH

4.1. Konkrétní cíle výchovy a vzdělávání

- rozvíjí svou osobnost po stránce poznání, vybavují se sociálními, mravními a duchovními hodnotami, jak pro osobní tak pro společenský život,
- rozvíjí všeobecné vzdělání, získané v době vyučování
- chápe a uplatňuje zásady, práva a svobody v kolektivu dětí
- utváří si kladné postoje k národní a státní příslušnosti, respektuje ostatní národnostní kultury
- chápe a uplatňuje rovnost dívek a chlapců
- seznamuje se s evropskou kulturou
- uplatňuje zásady správného chování v životním prostředí a jeho ochraně
- zná zásady dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

4.2. Výchovně vzdělávací oblasti

Výchovně vzdělávací oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a jsou aplikovány na druhy činností odehrávající se ve školní družině.

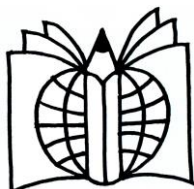
Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, popř. jejich návštěvy (knihovna, Obecní úřad atd.), orientace v prostoru a čase (besedy o městě kde žijeme), bezpečnost na cestě do školy, na vycházkách, dopravní výchova.

Člověk a společnost

Osvojování zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace, stolování, prevence šikany, zařazování prvků mediální výchovy.

Člověk a příroda

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn v přírodě, využívání encyklopedií, péče o pokojové květiny, ekologická výchova, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura

Kultura chování, stolování, oblékání, rozvoj poznání, vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, ve společenském a pracovním prostředí, v chování a jednání lidí, umělecké tvorbě.

Člověk a zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění (besedy a praktická cvičení), plavání, nové pohybové hry v místnosti, na hřišti a v terénu, relaxační cvičení, dodržování pitného režimu, otužování, znalost důležitých telefonních čísel, záchranné služby, hasičů a policie.

Člověk a práce

Návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem, příprava na vyučování, individuální a skupinová práce, dokončení započatých činností

4.3. Formy a metody práce

Pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti

- činnost přihlášených žáků dle programu ŠD
- zájmové kroužky

Příležitostná výchovně, vzdělávací, zájmové, tematické a rekreační činnosti

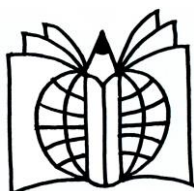
- přednášky, besedy, výstavy, exkurze, besídky, divadelní představení, sportovní akce

Spontánní činnosti

- ranní klidové hry
- odpolední činnosti
- pobyt venku

4.4. Klíčové kompetence

Činnosti ve školní družině vedou ke komplexnímu působení, navazují na práci školy. V rámci své činnosti vychovatel/ky úzce spolupracují s třídním učitelem a podporují osvojení klíčových kompetencí uvedených ve školním vzdělávacím programu následujícími činnostmi:

Kompetence k učení

- vedou žáky k hodnocení svých výkonů
- podporují vzájemné učení a zapojení starších spolužáků
- motivují k dokončení započaté práce

Kompetence k řešení problémů

- zdůrazňují, že vyhýbáním se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná rozhodnutí
- vzniklé problémy řeší okamžitě společně s dětmi
- využívají hry na podporu logického myšlení dětí
- vedou děti k zodpovědnosti za své činy a svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

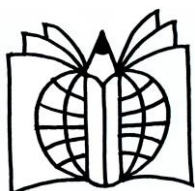
- podporují všestrannou komunikaci mezi dětmi při všech činnostech, dbají na zapojení i méně průbojných dětí
- kladou důraz na kulturu řeči a kultivovaného projevu
- vedou děti ke komunikaci s vrstevníky a dospělými

Kompetence personální a sociální

- vedou děti k samostatnosti při sebeobslužných činnostech
- aktivně děti zapojují do chodu a běžné údržby ŠD (péče o květiny, úklid herny)
- umožňují dětem samostatně prezentovat výsledky své práce
- s dětmi spolupracují na tvorbě pravidel
- podporují přátelské vztahy dětí
- připravují skupinové práce, tak aby děti spolupracovaly a všechny se podílely na výsledku
- učí děti rozpoznávat jednání, které vede k šikaně, xenofobii a rasismu řízenými diskusemi a společným rozborem běžných situací v ŠD

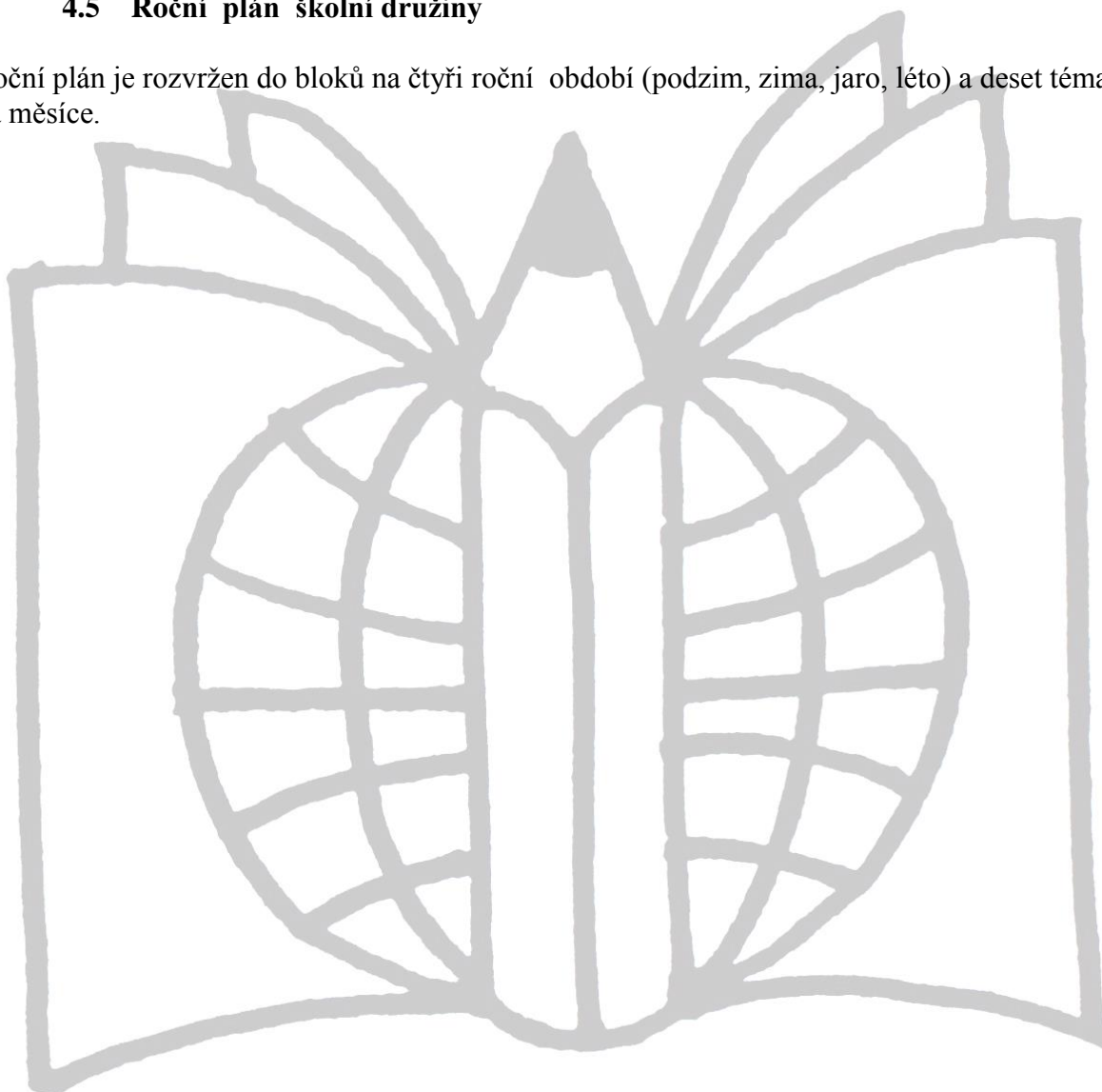
Kompetence občanské a pracovní

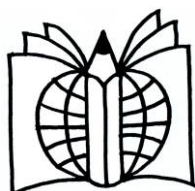
- oceňují jednání fair play při sportovních a jiných aktivitách
- vedou děti k dodržování pravidel
- dbají na šetrné zacházení s vybavením a zařízením ŠD, udržování pořádku v herně, šatně a dalších prostorách
- pomáhají dětem orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času.
- nabízí různé zájmové činnosti
- vedou děti k tomu, aby uměly říci NE nevhodným nabídkám na využití volného času
- snaží se rozvíjet zájmy dětí v organizovaných skupinách i individuálních činnostech

4.5 Roční plán školní družiny

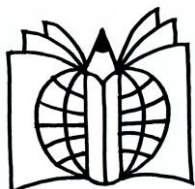
Roční plán je rozvržen do bloků na čtyři roční období (podzim, zima, jaro, léto) a deset témat na měsíce.

Čtyři roční období			
PODZIM	ZIMA	JARO	LÉTO
<ul style="list-style-type: none"> • Moje škola • Barvy podzimu • Halloween • Připravujeme se na zimu	<ul style="list-style-type: none"> • Výroba krmítek • Advent a Vánoce • Paní zima • Masopust • Valentýnské čarování	<ul style="list-style-type: none"> • Příroda kolem nás • Moje kniha • Dopravní prostředky • Velikonoce	<ul style="list-style-type: none"> • Den dětí • Letní sporty • Těšíme se na prázdniny
AKTIVITY	AKTIVITY	AKTIVITY	AKTIVITY
<ul style="list-style-type: none"> • Seznámení s novým prostředím a kamarády • Bezpečný pobyt ve družině • Využití přírodních materiálů • Výtvarná soutěž – barvy podzimu • Hallowenské výrobky a výzdoba • Sběr přírodnin – poznáváme stromy a listy	<ul style="list-style-type: none"> • Výroba krmítek • Zvyky, tradice a obyčeje • Výzdoba školy, družin • Příroda v zimě – projekty • Masopustní zvyky – výzdoba • Výroba masek • Výtvarné zpracování - Valentýn	<ul style="list-style-type: none"> • Vyprávění o změnách v přírodě • Výtvarné zpracování jara – různými technikami • „Moje kniha“ – beseda – výstava, návštěva knihovny • Výroba přáníček ke Dni matek • Seznamujeme se s tradicemi - Velikonoce + velikonoční výzdoba	<ul style="list-style-type: none"> • Oslava Dne dětí • Pozorování letní přírody • Výtvarné zpracování – „Prázdniny“ • Prodloužený pobyt venku • Sporujeme, soutěžíme • Rozhovor o prázdninách, bezpečnost v době prázdnin • Vyhodnocení celoročního pobytu ve školní družině

5. EVALUACE

Vnitřní evaluace:

- a) Vychovatel/ka
  - Hodnotí během celého týdne, přičemž se především zaměřuje na individuální rozvoj dětí. Hodnocení většího či menšího tematického celku provádí po skončení činnosti. Vychovatelka se zamýšlí nad dosažením daného cíle. Podle výsledků dále plánuje tematické celky, popř. upravuje nebo vkládá nové náměty. Hodnotí zájem dětí, jejich aktivitu.
- b) Zástupkyně ředitelky pro školní družinu
  - při metodických poradách nebo hospitacích, rozborem písemných dokumentů
- c) Ředitelka školy
  - formou hospitací v jednotlivých odděleních ŠD, sledováním prací žáků

Vnější evaluace

- rodiče formou rozhovorů, anket a dotazníků
- Česká školní inspekce
- zřizovatel

V Praze 1.9.2016

Jitka Kvasničková
Zástupkyně ředitele pro ŠD a přípravné třídy